

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๗ - ๒๙/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๖/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๕๔

วันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ประเด็นวินิจฉัย ศาลมีคำสั่งให้รวมพิจารณาคดีตามคำร้องทั้งสามเข้าด้วยกัน และมีคำวินิจฉัยไปในคราวเดียวกัน คดีมีประเด็นวินิจฉัยตามคำร้องทั้งสามรวม ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ

การเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ตรารื้อนโดยถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บัญญัติ การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญไว้ ในหมวด ๖ รัฐสภา ส่วนที่ ๖ ตั้งแต่มาตรา ๑๓๘ จนถึงมาตรา ๑๔๑ และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๖ ส่วนที่ ๗ การตราพระราชบัญญัติ ตั้งแต่มาตรา ๑๔๒ จนถึงมาตรา ๑๕๓ มาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม ดังนั้น การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการตราร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งมีประเด็นต้องพิจารณา ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ และรัฐสภาได้ดำเนินการพิจารณาและให้ความเห็นชอบภายในหนึ่งปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔

๒. การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ ที่เสนอโดยคณะกรรมการ การเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่) พ.ศ. ที่เสนอโดยนายพิรพันธุ์ พาลุสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับพรรควม ๖๕ คน ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรจึงมีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ของผู้เสนอร่างทั้งสองไปพร้อมกัน และในการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับดังกล่าว ได้มีการจัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแนบท้ายไว้ด้วย จึงเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๙ และมาตรา ๑๔๒ พรรคห้า

๓. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้มีความเห็นว่า ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการเงินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๓ ประกอบมาตรา ๑๔๐ พรรคสอง จึงไม่ต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

๔. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๐ บัญญัติให้กระทำเป็นสามวาระ โดยการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ และในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเสียงข้างมากของแต่ละสภา ส่วนการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบให้ออกใช้เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา ซึ่งในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ มีการออกเสียงลงคะแนน ดังนี้

๔.๑ ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

- ในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการ ที่ประชุมลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ ด้วยคะแนนเสียงข้างมากของสภาผู้แทนราษฎร
- ในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ เรียงลำดับมาตรา มีการพิจารณาเป็นไปโดยเสียงข้างมากของสภาผู้แทนราษฎร
- ในวาระที่สาม ที่ประชุมเห็นชอบให้ออกใช้เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ ด้วยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

๔.๒ ในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภา

- ในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการ ที่ประชุมลงมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ ด้วยคะแนนเสียงข้างมากของวุฒิสภา
- ในวาระที่สอง ขึ้นพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับ เรียงลำดับมาตรา มีการพิจารณาเป็นไปโดยเสียงข้างมากของวุฒิสภา
- ในวาระที่สาม ที่ประชุมลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับที่สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบแล้ว ด้วยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

จึงเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ

การเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ประเด็นที่สอง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔ หรือไม่

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔ ได้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปตามหลักการพื้นฐานของความเป็นธรรมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของสภาผู้แทนราษฎร การเปลี่ยนแปลงวิธีการเลือกตั้ง และยกเลิกการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วนมาเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสามฉบับมีบทบัญญัติขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔ หรือไม่ ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมทั้งสิ้น ๓๗ มาตรา โดยบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไขวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนได้เท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้นเขตละไม่เกินสามคน มาเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เขตละหนึ่งคน และการยกเลิกการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน มาเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นได้
บัญชีรายชื่อใดบัญชีรายชื่อหนึ่งเพียงบัญชีเดียวและให้ถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง

กรณีมีข้อสังเกตตามร่างพระราชบัญญัติ มาตรา ๗ บัญญัติให้เพิ่มมาตรา ๙/๑ ในส่วนที่ ๑
บททั่วไป ของหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ได้บัญญัติให้
อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๙๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นบทบัญญัติเดิมที่ใช้บังคับตลอดมาอยู่ในปัจจุบัน
ซึ่งไม่ใช่บทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติที่ต้องวินิจฉัยถึงความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ในกรณีการกำหนดให้
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งได้แต่อย่างไร ตามร่างพระราชบัญญัติ
มาตรา ๗ เป็นเพียงบัญญัติให้เพิ่มมาตรา ๙/๑ ที่กำหนดเงื่อนไขจำกัดให้การจัดให้มีสิทธิการลงคะแนน
เลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งเพียงหนึ่งวัน และต้องเป็นวันเดียวทุกเขตการเลือกตั้งที่มีการเลือกตั้งเท่านั้น
ซึ่งไม่ใช่การกำหนดวันที่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปอย่างไร แต่เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งที่มีความจำเป็น ขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งที่กำหนดไว้เป็นการเลือกตั้งทั่วไป
ที่ยังคงเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร กรณีไม่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗
มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๑๘ ตามข้อสังเกตอย่างไร และบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติมาตราอื่น
ไม่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญด้วยเช่นกัน บทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
จึงไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔

๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
มีบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐
รวมทั้งสิ้น ๑๒ มาตรา โดยบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญส่วนใหญ่จะเป็นการแก้ไข
เกี่ยวกับการพิจารณาของพรรคการเมืองเพื่อส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
ของพรรคการเมือง รวมทั้งการให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง
เป็นรายปีให้แก่พรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ บทบัญญัติแห่ง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จึงไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔

๓. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ รวมทั้งสิ้น ๔ มาตรา โดยบทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นการแก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งยกเลิกอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการ แบ่งเขตเลือกตั้งแบบสัดส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่ถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง บทบัญญัติแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จึงไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไม่มีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ได้ตราขึ้น และมีข้อความไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ